

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้าน อ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน A DEVELOPMENT OF A CURRICULUM TO ENHANCE INSTRUCTIONAL COMPETENCY OF TEACHERS NOT MATCHED MAJOR TO ENHANCING LEGIBLE AND WRITE THAI LANGUAGE OF PRIMARY STUDENTS

อำนาจ เกษศรีไพร^{1*} และวิเชียร อำนวยโสทธิสกุล²
Amnart Kedsriphrai^{1*} and Wichian Thamrongsotthisakul²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1, 2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: amnart_kedsriphrai@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ คือ 1) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน 2) เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปตามลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (research and development) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และทดลองนำร่องหลักสูตร เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน จำนวน 15 คน ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้และประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน โดยนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน และประเมินหลักสูตรโดยยึดรูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตฟเฟิลบีม (CIPP Model)

ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 1) เหตุผลและความจำเป็น 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) เนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การสร้างความพร้อมในการอ่านเขียน อักษรวิธีไทย การสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีสะกดตัวผสมคำ (Synthetic Method) 5) กิจกรรมการฝึกอบรมยี่รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) 6) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 7) การวัดและประเมินผลการ

ฝึกอบรม ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ พบว่า กิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตรเป็นลำดับขั้นตอน เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ สถานการณ์จริงได้

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า

2.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย หลังอบรมตามหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.54)

2.4 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.44)

คำสำคัญ: หลักสูตรเสริมสร้าง อ่านออกเขียนได้ภาษาไทย ครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

Abstract

The purpose of this research is; to develop curriculum to enhance instructional competency of teachers not matched major to enhancing legible and write Thai language of primary students. The specific purposes are 1) to establish and check the quality of curriculum to enhance instructional competency of teachers not matched major to enhancing legible and write Thai language of primary students, 2) to experiment and assess curriculum to enhance instructional competency of teachers not matched major to enhancing legible and write Thai language of primary students.

This research proceed according to the research and development which is operating as two steps: Step 1 Establish and check the quality of curriculum to enhance instructional competency of teachers who are not matched major to enhancing legible and write Thai language of primary students by 4 knowledgeable people. And did the experiment pilot to consider the possibility with 15 teachers who are not matched majors. Step 2 implement and assess the curriculum to enhance instructional competency of teachers of not matched major to enhancing legible and write Thai language of primary students of Ban Phai Municipality, Khon Kaen, and evaluated the curriculum based on the evaluation of Stuffle Beam (CIPP Model).

The research found that:

1. The developed curriculum can enhance learning, to promote learning and Thai literacy for teachers who are not matched majors, consisted of 1) rationale and necessity, 2) principles, 3) aims, 4) the contents of the curriculum consists of 5 units such as: can read and

write, reading & writing readiness, Thai way alphabet, reading and writing by inserting the word combinations (Synthetic Method), 5) training activities hold cooperative learning model (Instruction Models of Cooperative Learning) by Jigsaw technique, 6) materials and supplies, and 7) measuring and evaluating training. The results of the quality of the curriculum checking by experts found that the most appropriate level. The results of the trial to study the possibility found that the training activity is a sequence of curriculums. The content of the curriculum is beneficial to the trainees, and can apply the knowledge and skills they have learned to use in real life situations.

2. The results of the development of capacity building to promote student learning and Thai literacy for teachers who are not majors curriculum were:

2.1 The trainees have a deep understanding of teaching literacy higher than the threshold set of the criterion 80 percent at statistical significance .05.

2.2 The learning management skills to promote the students in Thai literacy have quality score higher than the criterion of 80 percent at statistical significance at .05.

2.3 The awareness of Thai language literacy learning students after training is high ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.54).

2.4 The satisfied with the training curriculum in combining the highest level. ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.44).

Keywords: Curriculum to Enhance Instructional, Legible and Write Thai Language, Teachers Not Matched Major

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้

กองปรกกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) มุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก กำหนดแนวทางในการพัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการและสติปัญญาทางอารมณ์ที่เข้าข้าง สามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน จัดให้มีระบบจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและกำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักค่านิยม 12 ประการและมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว เรื่องการอ่านเขียนได้ถือเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการเรียนรู้ด้านภาษา (Literacy) ก็ถือเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะจะนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่นต่อไป (Ministry of Education, 2015) ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนต่อไป

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการอ่านเรียนรู้ คุณภาพของการอ่านของผู้เรียนย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา (Prugsawan, 1989, p.1) หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรค พฤติกรรมในการเรียนของเด็กเปลี่ยนไป หงอยเหงา เกือบตกหรือจะแสดงออกต่างๆ ในลักษณะทดแทนปมด้อยเหล่านั้น เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียน ร่วมเล่นกับเพื่อนๆ ได้ดี ตรงกันข้ามการที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจในตนเอง อย่างไรก็ตาม ทักษะการอ่านมีความสัมพันธ์กับทักษะการเขียนมาก ดังที่ Pranchop (1994, p.15) ได้อธิบายไว้ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาต่างๆ ผู้มีนิสัยรักการอ่านมีอัตราเร็วในการอ่านย่อมแสวงหาความรู้ และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีมาอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจพบว่า มีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีจำนวนประมาณ 26,000 คน ทั่วประเทศกระจายอยู่หลายพื้นที่ การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ถือเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งในการทำให้เด็กมีการพัฒนาตนเอง สิ่งแรกที่จะต้องทำคือ ทำให้เด็กทุกคนที่อยู่ในระบบการศึกษาอ่านออกเขียนได้ มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านและเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบายสำหรับปี 2558 ให้เป็นปีแห่งการปลดปล่อยนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (Ministry of Education, 2015) สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ผลการทดสอบการอ่านเขียน ในปีการศึกษา 2557 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน คิดเป็นร้อยละ 43 และร้อยละ 57 ตามลำดับ ส่งผลให้คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองบ้านไผ่ประกาศเป็นนโยบายด้านการศึกษาต้องปลดปล่อยนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (Kedsriphrai, 2014) จากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของการสอนอ่านว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจ

บุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้คือ ครู ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey as cited in Siridhrungsri, 2014, p.6) ครูเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการอ่านคือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอย่างแท้จริง ครูภาษาไทยมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เพียงพอ เช่น จิตวิทยาการอ่าน การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่าน (Mansetthawit, 2002, p.9) สอดคล้องกับเหตุแห่งปัญหาที่ส่งผลต่อการอ่านที่ Patoommasoot (2013, p.17) วิเคราะห์ไว้ว่า ครูมีความอ่อนด้อยในตนเอง เช่น มุ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยไม่เพียงพอ พูดและอ่านคำไม่ชัด ไม่รักการอ่าน ไม่ใฝ่หาความรู้ ไม่มีศิลปะในการสอน ครูสอนผิดวิธีการเรียนรู้ของวิชาภาษาไทยหรือผิดขั้นตอนกระบวนการ ทำให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผล ไม่เกิดทักษะการอ่านการเขียนที่พึงประสงค์ ครูให้เวลากับการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนไม่เพียงพอ ซึ่งเหตุสำคัญหนึ่ง คือ ครูบางส่วนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน มีประสบการณ์น้อย ขาดความรู้ทำให้ครูขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ทำให้การสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียน

ได้ภาษาไทยไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาดังกล่าวไม่สอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ซึ่งเน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน (Office of the National Economic and Social Development Board, 2011)

นอกจากปัญหาเกี่ยวกับครูวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอนแล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านของครูซึ่งส่งผลโดยตรงให้นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การสอนแบบแจกลูกสะกดคำเป็นวิธีที่ทำให้เด็กอ่านออกเขียนได้ การสอนอ่านเป็นคำๆ เช่นเดียวกันการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี เป็นต้น ทำให้เด็กไม่สามารถผสมคำที่แตกต่างออกไปได้ จนเกิดปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sriprasidh (2009) ที่ระบุว่า หลังจากที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ NCLB (No Child Left Behind Act) ในปี ค.ศ. 2001 ที่บังคับให้เด็กอเมริกันทุกคนจากระดับอนุบาลถึงเกรด 3 ต้องเรียน PA & Phonics เพื่อวางพื้นฐานในการอ่าน ได้มีงานวิจัยมากมายที่ทำในระดับห้องเรียน (classroom research) ที่ได้ยืนยันถึงความล้มเหลวของการสอนอ่านเป็นคำ ซึ่งการสอนอ่านแบบโฟนิกส์มีลักษณะเดียวกับกับการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำในภาษาไทย สอดคล้องกับ Prugsawan (1989, p.14) ที่กล่าวว่า การสอนแบบสะกดตัวผสมคำยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้สอนการอ่านภาษาไทยเนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่มีสัญลักษณ์ออกเสียงคงที่ (Phonic Language) การสอนอ่านแบบนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักเกณฑ์ในการไล่สะกดอ่านคำใหม่ได้ดี และการอ่านด้วยวิธีสะกดคำผสมคำนี้สัมพันธ์กับการสอนเขียนคือ อ่านสะกดคำแล้วเขียนตามที่สะกดไปได้ หรือเรียกว่าเขียนหรืออ่านโดยใช้เสียงพาไป (Sound Blending) การสอนแบบสะกดตัวผสมคำเป็นการสอนแบบแยกทักษะ ผู้เรียนต้องทำแบบฝึกหัดและฝึกฝนซ้ำๆ จนชำนาญ ข้อดีของการสอนสะกดคำคือ หากเข้าใจกฎเกณฑ์จะสามารถอ่านออกเขียนได้แม้แต่คำที่ไม่คุ้นเคย (Meesomsarn & Pavasajjanant, 2012, p.43)

สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเขียนนั้น Patoommasoot (2013, p.42) ได้ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเขียนด้วยบันไดทักษะ 4 ขั้น ซึ่งเป็นกระบวนการฝึกอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และผันเสียงไปพร้อมๆ กับการอ่านคำ อ่านกลุ่มคำ อ่านเรื่อง คัดลายมือ และเขียนตามคำบอก อย่างมีบูรณาการกับทักษะการฟัง การพูดคุยสนทนา และกิจกรรมถามตอบต่างๆ โดยบันไดทักษะ 4 ขั้น มีดังนี้ ขั้นที่ 1 ครูนำแปลงเสียงอ่านแจกลูก-สะกดคำ-ผันเสียง กระทำซ้ำๆ คำละประมาณ 2-3 ครั้ง จนกว่าเด็กจะมีทักษะ ขั้นที่ 2 ครูนำเด็กแปลงเสียงอ่านคำ กลุ่มคำ และข้อความที่ผูกไว้เป็นเรื่องแต่ละตอน กระทำซ้ำๆ ประมาณ 2-3 เที้ยว หรือจนกว่าเด็กจะมีทักษะ ขั้นที่ 3 ให้เด็ก “คัดลายมือ” จากคำ กลุ่มคำ และข้อความที่ผูกไว้เป็นเรื่อง (ตามขั้นที่ 3) ขั้นที่ 4 ทดสอบ “เขียนตามคำบอก” โดยครูคัดเลือกคำจากคำ กลุ่มคำ หรือข้อความที่ผูกไว้เป็นเรื่อง ซึ่งเด็กได้คัดลายมือแล้วนั้นมาเป็นคำทดสอบ

จากการสำรวจครูสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ พบว่าร้อยละ 94 ของครูสอนภาษาไทยไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาไทย และครูเหล่านี้รับผิดชอบสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ทั้งสิ้น เมื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ พบว่า ครูทุกคนต้องการมีความรู้เกี่ยวกับขอบเขตของการอ่านออกเขียนได้ อักษรวิธีไทย การเตรียมความพร้อมในการอ่านเขียน การสอนและลำดับขั้นการสอนอ่านเขียน การสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ การวัดและประเมินการอ่านออกเขียนได้ (Kedsriphrai, 2014)

จากสภาพปัญหาและความต้องการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนี้ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนได้มีความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย กิจกรรมการฝึกอบรมได้พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งมีนักวิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมจนประสบผลสำเร็จแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน
2. เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนกำหนดขอบเขต 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านแหล่งข้อมูล และด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเอกสารหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เอกสารหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร ดังนี้

1.1 หลักสูตร เป็นหลักสูตรฝึกอบรม มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) เหตุผลและความจำเป็น 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 7) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

1.2 คู่มือการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 1) คำชี้แจง 2) ระยะเวลาในการฝึกอบรมและหน่วยการเรียนรู้ในการฝึกอบรม 3) กิจกรรมและบทบาทของผู้ให้การฝึกอบรม และบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 4) แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรมและตารางการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 ผู้เชี่ยวชาญ มีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

2.1.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน มีประสบการณ์ด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2.1.2 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย หรือศึกษานิเทศก์หรือครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ด้านภาษาไทย มีประสบการณ์ทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2.2 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน และมีความสนใจเข้าร่วมการทดลองนำร่อง (Pilot Study) จำนวน 15 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้และประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การฝึกอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนที่พัฒนาขึ้น

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย 3) การตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ และ 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับ ครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ เหตุผลและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม โดยเนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การสร้างความพร้อมในการอ่านเขียน อักษรวิธียไทย การสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีสะกดตัวผสมคำ (Synthetic Method) กิจกรรมการฝึกอบรมยึดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่มบ้าน (Home Group) กลุ่มละ 5 คน ขั้นที่ 2 การแบ่งหัวข้อย่อย ออกเป็น 5 หัวข้อ ขั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ สมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละกลุ่ม ที่ได้รับหัวข้อย่อยเหมือนกันจะมารวมกันเป็นกลุ่มเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) มี 5 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ขั้นที่ 4 การถ่ายทอดความรู้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกลับไปยังกลุ่มบ้านและถ่ายทอดความรู้ที่ไปศึกษามาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เมื่อนำเสนอความรู้ครบทั้ง 5 คนแล้ว สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายและสรุป และขั้นที่ 5 ตรวจสอบผลงานและทดสอบเนื้อหา กำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 3 วัน รวม 18 ชั่วโมง ขั้นที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยนำโครงสร้างหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสม และทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้กับครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้และประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1

การทดลองใช้หลักสูตรกับครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน และชั้นที่ 2 ประเมินหลักสูตรโดยยึดรูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตฟิเฟลปิม (CIPP Model)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร พบว่า

1.1 หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบคือ เหตุผลและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม โดยเนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การสร้างความพร้อมในการอ่านเขียนอักษรวิธียไทย การสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีสะกดตัวผสมคำ (Synthetic Method) กิจกรรมการฝึกอบรมยึดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่มบ้าน (Home Group) กลุ่มละ 5 คน ชั้นที่ 2 การแบ่งหัวข้อย่อย ออกเป็น 5 หัวข้อ ชั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ สมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละกลุ่ม ที่ได้รับหัวข้อย่อยเหมือนกันจะมารวมกันเป็นกลุ่มเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) มี 5 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ชั้นที่ 4 การถ่ายทอดความรู้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกลับไปยังกลุ่มบ้านและถ่ายทอดความรู้ที่ไปศึกษามาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เมื่อนำเสนอความรู้ครบทั้ง 5 คนแล้ว สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายและสรุป และชั้นที่ 5 ตรวจสอบผลงานและทดสอบเนื้อหา กำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 3 วัน รวม 18 ชั่วโมง

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยนำโครงสร้างหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสม พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

1.3 ผลทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้กับครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน พบว่า กิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตรเป็นลำดับขั้นตอน เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้จริง

2. ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตร พบว่า หลังการฝึกอบรมตามหลักสูตรทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.1 มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ หลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ ร้อยละ 80

การทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	%	t	P
หลังการฝึกอบรม	15	15	13.60	0.83	90.67	7.48*	.00

* $P < .05$

จากตาราง 1 พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 มีทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย หลังอบรมตามหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครูที่สามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้กับเกณฑ์ ร้อยละ 80

การทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	%	t	P
หลังการฝึกอบรม	15	100	95.56	7.83	95.56	7.69*	.00

* $P < .05$

จากตาราง 2 พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 มีการตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.54)

ตาราง 3 แสดงคะแนนการตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้หลังการฝึกอบรม

หน่วยการเรียนรู้	คะแนนหลังการฝึกอบรม		ระดับการตระหนักรู้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การอ่านออกเขียนได้	2.65	0.53	สูง
2. การสร้างความพร้อมในการอ่านเขียน	2.73	0.47	สูง
3. อักษรวิธีไทย	2.71	0.46	สูง
4. การสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีสะกดตัวผสมคำ	2.55	0.60	สูง
5. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านอ่านออกเขียนได้	2.57	0.60	สูง
ค่าเฉลี่ย	2.64	0.54	สูง

จากตาราง 3 พบว่า ภายหลังจากการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.54)

2.4 มีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.44)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการฝึกอบรมตาม
หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับ
ครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านปัจจัยเบื้องต้น			
1.1 ความพร้อมของผู้เข้ารับการอบรม	4.47	0.64	มาก
1.2 ความพร้อมของวิทยากร	4.87	0.35	มากที่สุด
1.3 วิทยากรมีความรอบรู้ ชัดเจนเนื้อหาที่เสนอ	4.73	0.46	มากที่สุด
1.4 ระยะในการฝึกอบรม	4.73	0.46	มากที่สุด
1.4.1 ภาคทฤษฎี	4.67	0.62	มากที่สุด
1.4.2 ภาคปฏิบัติ	4.80	0.41	มากที่สุด
1.5 ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม			
เฉลี่ย	4.71	0.50	มากที่สุด
2. ด้านกระบวนการ			
2.1 การอธิบายจุดประสงค์การฝึกอบรม	4.73	0.46	มากที่สุด
2.2 การนำเสนอเนื้อหา	4.93	0.26	มากที่สุด
2.3 การจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอน	4.87	0.35	มากที่สุด
2.4 การใช้สื่อ อุปกรณ์	4.73	0.59	มากที่สุด
2.5 การประเมินและนำผลมาปรับปรุง	4.67	0.49	มากที่สุด
2.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมกำลังใจ	4.87	0.35	มากที่สุด
2.7 การกระตุ้นให้ผู้รับการอบรมได้รู้	4.80	0.56	มากที่สุด
2.8 ความชัดเจนในการคลี่คลายประเด็นปัญหา	4.67	0.72	มากที่สุด
2.9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิทยากรกับผู้อบรม	4.87	0.35	มากที่สุด
2.10 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อบรม	4.73	0.46	มากที่สุด
2.11 สัมพันธภาพที่ดีของผู้อบรม	4.93	0.26	มากที่สุด
2.12 การมีโอกาสนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.87	0.35	มากที่สุด
2.13 ความร่วมมือในการพัฒนางานของผู้อบรม	4.73	0.46	มากที่สุด
2.14 ความเต็มใจช่วยเหลือวิทยากรในการปฏิบัติงานกลุ่ม/เดี่ยว	4.93	0.26	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.81	0.44	มากที่สุด
3. ด้านผลผลิต			
3.1 ความรู้/ทักษะที่ได้มีประโยชน์ต่อการพัฒนางาน	4.80	0.41	มากที่สุด
3.2 ความรู้/ทักษะที่ได้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
3.3 ความรู้/ทักษะที่ได้สามารถนำปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้	4.93	0.26	มากที่สุด
3.4 มีความมั่นใจในการพัฒนางานและตนเอง	4.80	0.41	มากที่สุด
3.5 มีความพึงพอใจในการฝึกอบรม	4.87	0.35	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.84	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.79	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และผลทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้กับครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน พบว่า กิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตรเป็นลำดับขั้นตอน เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ในการจัดการเรียนการสอนจริงได้

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบตามขั้นตอนแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของ Ornstein and Hunkins (as cited in Wiriya, 2010, p.112) นำสภาพปัญหาและความจำเป็นด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ของครูผู้สอนภาษาไทยที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน มากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการครูให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ มีทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย และมีการตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้นั้น การกำหนดเนื้อหาสาระหลักของหลักสูตรได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ เนื้อหาสาระของหลักสูตรและสัดส่วนเวลา ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ (2 ชั่วโมง) การสร้างความพร้อมในการอ่านเขียน (1 ชั่วโมง) อักษรวิธียไทย (3 ชั่วโมง) การสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีสะกดตัวผสมคำ (Synthetic Method) (6 ชั่วโมง) และการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (6 ชั่วโมง) ซึ่งการกำหนดสัดส่วนของเนื้อหาสาระของหลักสูตรในแต่ละด้านพิจารณาจากความสำคัญและความจำเป็นที่สามารถนำไปใช้จริง และกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมยึดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่างๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด และการแก้ปัญหาอื่น อีกทั้งได้ผ่านการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ส่งผลให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

2. การทดลองใช้และประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยสำหรับครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน กับครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน พบว่า

2.1 มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอ่านออกเขียนได้ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ Asavabhokin, et al. (2011) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำให้ผลการทดสอบความรู้และทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อน

การฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ Tiankhumsri, et al. (2014) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ Soonklang (2008) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติวิชาชีพหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม และสอดคล้องกับ Panprasert (2008) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความรู้ความคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการออกแบบบทปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม อีกทั้งกิจกรรมการฝึกอบรมที่ยึดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่างๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา (Khemmani, 2012) สอดคล้องกับ Ghaith (2003, p.21) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 มีทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย หลังอบรมตามหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ Soonklang (2008) ที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูผู้สอนมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมสูงกว่าร้อยละ 80

2.3 มีการตระหนักรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.54) สอดคล้องกับ Wiriya (2010) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศเบื้องต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนการตระหนักรู้ด้านภาษาต่างประเทศเบื้องต้นหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นจากการสำรวจความต้องการของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน สอดคล้องกับ Nunan (as cited in Wiriya, 2010) ที่ระบุว่า การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยแสดงความคิดเห็นและความต้องการของตนเองนั้น จะช่วยให้กลุ่มเป้าหมายมีเจตคติและการตระหนักรู้สูงขึ้น

2.4 มีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.43) อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีกิจกรรมการฝึกอบรมที่ยึดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ที่มีการตื่นตัวเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติจริง อีกทั้งเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมขอบเขตการอ่านออกเขียนได้ซึ่งสามารถนำไปใช้จริงและมีการจัดลำดับเนื้อหาอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หลักสูตรนี้เหมาะสำหรับการฝึกอบรมและพัฒนาให้ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ในทุกโอกาสที่พบว่านักเรียนมีข้อบกพร่องด้านการอ่านเขียน และสามารถวินิจฉัยผู้เรียนได้ว่าควรเสริมสร้างทักษะใด เนื้อหาใด เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนต่อไป

1.2 หลักสูตรนี้มีกิจกรรมการฝึกอบรมมีกิจกรรมการฝึกอบรมที่ยึดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instruction Models of Cooperative Learning) ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) โดยแบ่งกลุ่มบ้านออกเป็นกลุ่มละ 5 คน เพื่อรับผิดชอบเนื้อหากิจกรรมใน 5 หัวข้อย่อย สามารถใช้ได้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมากได้

1.3 ระยะเวลาสำหรับการฝึกอบรม ควรดำเนินการฝึกอบรมตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็น พัฒนาการ พฤติกรรม เจตคติของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาให้อ่านออกเขียนได้โดยครูที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้

2.2 ควรมีการพัฒนาครูประจำการที่การจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระ ทุกระดับ เพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ตามกลุ่มคำของธรรมชาติวิทยา

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการสอนอ่านเขียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ ตั้งแต่เริ่มเรียน คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อหาข้อสรุปและเสนอเพื่อกำหนดนโยบายระดับชาติต่อไป

References

- Ministry of Education. (2015). *B.E. 2558: No illiterate student year*. Retrieved May 5, 2015, from <http://www.moe.go.th/websm/2015/jan/015.html> (in Thai)
- Meesomsarn, K. and Pavasajjanant, N. (2012). Human development and effective language skill learning management. *Journal of HR Intelligence*, 7(2), 41-46. (in Thai)
- Wiriya, N. (2010). *A development of an introductory applied linguistics training program to enhance the quality of EFL primary school teachers*. (Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Khemmani, T. (2012). *Science of teaching: knowledge for effective learning management* (15th ed.). Bangkok: Dransutha Press. (in Thai)
- Tiankhumsri, T., Wongyai, W., Chitchirachan, C., and Chuanchom, S. (2014). The development of the teacher training course for creation of the life skill - oriented activities in creative problem solving of the elementary school students. *The Journal of Rommayasan*, 12(1), 103-115. (in Thai)
- Prugsawan, B. (1989). *New dimension of teaching reading*. Bangkok: Thai Watana Panich. (in Thai)

- Office of the National Economic and Social Development Board. (2011). *The eleventh national economic and social development plan (2012-2016)*. Bangkok: Prime Minister's Office. (in Thai)
- Siridhrungsri, P. (2557). *Improving quality of Thai teachers in 21st century*. In conference "Learning revolution to change in Thailand" (p.6). Bangkok: Quality Learning Foundation. (in Thai)
- Asavabhokin, W., Watanawong, S., and Thep-Ackrapong, T. (2011). Development of an English Communication Curriculum for Non-Academic Personnel of Srinakharinwirot University. *Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)*, 3(6), 118-128. (in Thai)
- Panprasert, W. (2008). *A development of training curriculum for science teachers in the design of laboratory experiment in incorporating local wisdom*. (Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Patoommasoot, S. (2013). *Easy solving of illiterate children* (12th ed.). Nonthaburi: First Offset 1993. (in Thai)
- Soonklang, S. (2008). The development of an in-service training course to enhance fundamental education teachers in professional procedure skills for developing whole-students. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok*, 25(2). (in Thai)
- Pranchop, S. (1994). Developing writing skill. In *development of language skills book, unit 10*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Mansetthawit, S. (2002). *Principle and teaching method in reading Thai language*. Bangkok: Thai Watana Panich. (in Thai)
- Kedsriphrai, A. (2014). *A report of Literacy assessment of primary students under Ban Phai municipality*. Khon Kaen: Banphai Municipalty. (in Thai)
- Sriprasidh, I. (2009). *New theory in teaching English for Thai people including Phonemic awareness & Phonics and whole language instruction for solving English dyslexia of Thai people*. In 12th world teacher's day festival, (pp.1-12). Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Ghaith, Ghazi M. (2003). *Relationship between Reading Attitudes Achievement and Learners Perceptions of Their Jigsaw II Cooperative*.
- Lindquist, T.M. (1996). Whitepeak Corporation: A Case Analysis of a Jigsaw II Application of Cooperative Learning. *Accounting Education: A Journal of Theory, Practice and Research*, 1, 113-121.